

Uzasadnienie

Stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 685 ze zm.) sąd rejestrowy bada, czy dołączone do wniosku dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa.

Na podstawie wskazanego przepisu sąd rejestrowy jest uprawniony do badania przedłożonych mu dokumentów mających stanowić podstawę wpisu nie tylko pod względem tego, czy zawierają one dane przewidziane prawem oraz czy dane te są zgodne z dokumentami, z których wynikają, ale też ma powinność stwierdzenia w toku postępowania w sprawie wniosku o wpis do KRS, powstały one w okolicznościach zgodnych z prawem oraz wywołały skutki prawne. Sąd rejestrowy spełnia obowiązek czuwania nad tym, aby w rejestrze umieszczane były dane prawdziwe, a rejestr mógł realizować przypisane mu zadania. Wpis do rejestru nie może być zatem traktowany wyłącznie jako czynność techniczna. Dokonanie wpisu realizuje główny cel rejestru handlowego, jakim jest ochrona bezpieczeństwa obrotu prawnego i praw osób trzecich (*por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2017 r., II CSK 488/16, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r., III CZP 122/09 - OSNC 2010, nr 7-8, poz. 107, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 1990 r., III CRN 93/90 LEX nr 508869, z dnia 17 września 2008 r., III CSK 56/08, LEX nr 560578, z dnia 2 października 2008 r., II CSK 186/08 - LEX nr 470013, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2008 r., III CZP 44/00 - OSNC 2001, Nr 5, poz. 69*).

Zgodnie z przepisem art. 26 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1722 ze zm.) radiofonię publiczną tworzą:

- 1) spółka "Polskie Radio - Spółka Akcyjna", zawiązana w celu tworzenia i rozpowszechniania ogólnokrajowych programów radiowych i programów dla odbiorców za granicą;
- 2) spółki zawiązane w celu tworzenia i rozpowszechniania regionalnych programów radiowych, zwane dalej "spółkami radiofonii regionalnej" (ust. 3).

Do spółek wymienionych w ust. 2 i 3 stosuje się, z zastrzeżeniem art. 27-30 ustawy, przepisy Kodeksu spółek handlowych z wyjątkiem art. 312 i 402 (ust. 4).

Stosownie do w/w przepisów ustawodawca przewidział, iż z wyjątkiem wypadków wskazanych w w/w ustępie 4 organizację i zasady funkcjonowania wskazanych spółek celowych określają wprost (nie odpowiednio) przepisy kodeksu spółek handlowych.

Zgodnie z przepisem art. 64 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa zawiąże spółkę, o której mowa w art. 26 ust. 3 pkt 1, z siedzibą w Warszawie oraz spółki, o których mowa w art. 26 ust. 3 pkt 2, z siedzibami w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Koszalinie, Lublinie, Łodzi, Opolu, Olsztynie, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, we Wrocławiu i w Zielonej Górze.

Stosownie do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. sygn. akt K 29/23 (Dz.U. z 2024 r. poz. 96) art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2022 r. poz. 1722) w zakresie, w jakim pomija literalne wskazanie art. 459-478 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 18), jako wyjątków od stosowania przepisów ustawy – Kodeks spółek handlowych do jednostek publicznej radiofonii i

telewizji, poprzestając na stwierdzeniu, że ustawę – Kodeks spółek handlowych stosuje się do nich z zastrzeżeniem art. 27-30 ustawy o radiofonii i telewizji, mimo że wobec treści wszystkich pozostałych przepisów systemu prawa, w tym art. 27-30 ustawy o radiofonii i telewizji, jednostki publicznej radiofonii i telewizji nie mogą zostać rozwiązane i zlikwidowane, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto Trybunał stwierdził, że art. 459-478 ustawy – Kodeks spółek handlowych o rozwiązaniu i likwidacji spółki akcyjnej, rozumiane w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmują także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, są niezgodne z art. 2 Konstytucji.

Sąd Rejestrowy przyjął, że w/w orzeczenie ma charakter derogacyjny (stwierdza niekonstytucyjność odesłania do przepisów art. 459-478 k.s.h.), nie zaś, pomimo formalnego posłużenia się zwrotem „w zakresie, w jakim pomija”, stwierdzenia pominięcia prawodawczego o charakterze deklaratoryjnym (vide pkt 1 in fine sentencji wyroku), wymagającego interwencji ustawodawcy.

W sprawie nie podniesiono zagadnienia ewentualnej wadliwości składu Trybunału oraz jego wpływu na orzeczenie. Należy jednak wskazać, że w ocenie Sądu Rejestrowego nie może budzić wątpliwości, że doszło do bezpodstawnego zaniechania odebrania ślubowania od trzech członków Trybunału Konstytucyjnego wybranych w miejsce sędziów, których kadencja upłynęła 6 listopada 2015 roku (*vide wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 grudnia 2015 r. K 34/15, Dz.U. 2015, poz. 2129*).

Ewentualna wadliwość powołania jednego z członków składu orzekającego i fakt jego udział w orzekaniu na gruncie przepisów kodeksu postępowania cywilnego (vide art. 36 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, Dz.U. z 2019 r. poz. 2393) jak i wykładni z całego systemu prawnego nie powoduje jednak *a limine*, iż wyrok ma charakter nieistniejący prawnie (*sententia non existens*).

W zakresie procedury cywilnej udział osoby nieuprawnionej w składzie orzekającym stanowi przesłankę skargi o wznowienie postępowania a więc nadzwyczajnego środka prawnego, zmierzającego do wzruszenia prawomocnych, „istniejących” orzeczeń (art. 401 k.p.c.). Skarga o wznowienie postępowania wniesiona od nieistniejącego orzeczenia podlega przy tym odrzuceniu jako niedopuszczalna (art. 410 k.p.c.) (por. art. 271 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1634 ze zm.)

Również w zakresie procedury karnej udział osoby nieuprawnionej w wydaniu orzeczenia stanowi bezwzględny przyczynę odwoławczą (art. 439 k.p.c.), a więc nie pozbawia orzeczenia skutków prawnych lecz uzasadnia jego zaskarżenie.

W dotychczasowym orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny opowiadał się przeciwko dopuszczalności odpowiedniego stosowania cywilnoprosesowej instytucji wznowienia postępowania przed Trybunałem. Nie przesądza to jednak o tym, iż przedmiotowa procedura jest bezwzględnie niedopuszczalna (*vide M. Safjan, L. Bosek red., Konstytucja RP. Tom II. Komentarz do art. 87–243, Warszawa 2016, Nb. 72. Legalis*). Niedopuszczalność przedmiotowej procedury oznaczałaby, że ustrojodawca przyjął nieracjonalne założenie o elementarnej odpowiedzialności klasy politycznej w zakresie przeprowadzania procedury wyboru członków Trybunału Konstytucyjnego przy decydującej roli czynnika politycznego w kształtowaniu składu Trybunału.

Należy przy tym wskazać, że zgodnie z dominującym poglądem orzecznictwa po ogłoszeniu orzeczenia o niezgodności z Konstytucją norma prawna objęta tym orzeczeniem nie może stanowić podstawy prawnej rozstrzygnięcia w toczącym się postępowaniu sądowym. Orzeczenia Trybunału nie tworzą bowiem nowego stanu prawnego, lecz ustalają zgodność lub niezgodność norm niższej rangi z normami wyższej rangi (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1999 r., sygn. I CKN 204/98, OSNC 2000 nr 5, poz. 94, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2003 r., III CZP 45/03, OSNC 2004 nr 9, poz. 136, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2009 r. I CSK 379/08, OSNC 2009 nr 12, poz. 172*).

W świetle powyższego wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Orzeczenie o kosztach postępowania uzasadnia przepis art. 520 § 1 k.p.c.

Rozstrzygnięcie z pkt. 3 postanowienia uzasadnia przepis art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1144 ze zm.), zgodnie z którym sąd z urzędu zwraca stronie wszelkie należności z tytułu wydatków, stanowiące różnicę między kosztami pobranymi od strony a kosztami należnymi. Z uwagi na oddalenie wniosku nie dokonano ogłoszenia wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Powyższe skutkowało koniecznością zwrotu uiszczonej na ten cel opłaty w wysokości 100 zł.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.